

Požehnání Abigail Davidovi a jeho družině po smrti proroka Samuela

Toto požehnání zde přinesla svému pánu tvá otrokyně. Ať je rozdáno družině, která chodí v šlépějích mého pána. Vždyť Hospodin jistě zbuduje mému pánu trvalý dům. 29 Kdyby někdo povstal, aby tě pronásledoval a ukládal ti o život, ať je život mého pána pojat do svazku živých u Hospodina, tvého Boha. (1Sam 25:28 – 29)

Hroby jsou velice starým způsobem uctění života a těla našich milovaných. V těchto dnech mnozí z vás navštěvují hroby svých blízkých. Člověk vkročí na hřbitov, postaví se k pomníku, položí věnec a zapálí svíčku tam, kde je jménem a dvěma čísly vyryt celý život jednoho blízkého. Pouhé jméno a dva čísla. Tak nám to říká kámen, když se k němu na hřbitově postavíme bez víry a naděje. I biblická kniha Moudrosti nám říká, že je možné se ke hrobu postavit i takto. Náhrobní kameny svádějí člověka myslet si, že po smrti zůstane pouze toto: nápis někde na kameni (jméno a dva čísla) a vzpomínka v srdci jeho blízkých.

V naší kultuře zapalujeme svíčky a nosíme věnce na hroby. V židovské kultuře se však květy ani svíce na hroby nikdy nenosili a nenosí. Židé místo toho kladou na hroby kamenné oblézky, do kterých je možné něco vyřít. Každý židovský hrob má dnes na náhrobním kameni to samé, co je společné celému lidstvu: život uloženého člověka ve dvou datumech spojených pomlčkou. Zbožnější židé však svým blízkým nechávají do hrobu vyřít ještě něco: písmena „t“, „n“, „c“, „b“, a „h“. Tato písmena byste našli na milionech hrobů stejně tak jako třeba naše „Odpočívej v pokoji!“. Jsou to první písmena slov verše z První knihy Samuelovy 25:29, „*Tehaj nafšó cerúra becrór hachajím*“ – „*nechť je jeho duše svázána do svazku živých.*“ Právě z toho požehnání, které budoucí manželka Abigail ze srdce přeje Davidovi krátce po smrti největšího proroka, jaký kdy dotud v Izraeli žil – Samuela.

Každá rodina, která nechá toto vyřít na náhrobní kámen svého milovaného vyjadřuje tímto svoji víru, že smrtí se nic nekončí. Víru, že Bůh má pro každého v ruce mnohem víc než dva datумы jeho života a pomlčku mezi nimi. Proto ke hrobům nenosí květy, které uvadnou, na hrobech nezapalují svíce, které dohoří nebo zhasnou pod silou větru. Když Žid přijde uctít svého mrtvého, položí na jeho hrob jednoduchý oblézek. Kámen, který vydrží – s případnou rytinou která taky vydrží. A navíc, slovo *cerór* pro „oblézek“ znamená současně „svazek/pouto“. „*At je duše svázána do svazku živých.*“ I tady je to slovo. Proto Židé krásně vyjadřují svoji víru v nekončící pouto po smrti a trvalé pouto duší ve svazku Života v Bohem, vyrytím pěti písmen do náhrobního kamene a taktéž i symbolickým položením oblézku na hrob svého blízkého při každé návštěvě jeho hrobu.

Tento týden mi umřela prateta v krásném věku 90 let. Nemohl jsem se účastnit pohřbu – přece jenom 400km je hodně daleko. Tak jsem přemýšlel o jejím životě i tom svém. Napadaly mi otázky: kdo si na tetičku vzpomene o dalších 90 - 100 let? A kdo si vzpomene o sto let na mě? Sestry a bratři, kdo si vzpomene na nás o takových 100 let? Hřbitovy po celém světě počítají běžně s tím, že hrob bude navštěvován 3 – max. 4generace, tudíž 80–100 let po smrti. Nestane-li se někdo z nás slavným, rodina a svět na něj o pár generací zapomenou. Jednou našim blízkým ani nám již nebude mít kdo položit kytky na hrob ani zapálit svíci. Lidé zapomenou.

Svíce se kladou ke hrobům lidí, i po těch 3–4 generacích letech tehdy, byli to hrdinové, nebo významní lidé, kteří do světa přinesli něco výjimečného; nebo ze sebe pro lidstvo něco výjimečného obětovali. Ač nám o těch 100 let asi nikdo z lidí svíce nepřijde zapálit a lidé na nás časem zapomenou, Bůh to nikdy neudělá: pro Boha jsme my, i všichni naši věřící blízcí na kterých dnes vzpomínáme, hrdinové: vždyť s ním jsme všichni přemohli smrt; jsme všichni i s našimi drahými zesnulými navzdory své malosti významní lidé v očích Boha: přinesli jsme do světa cosi výjimečného: přinesli jsme spolu s nimi naděj, lásku, mír a toleranci – byť mnohdy hodně nedokonalou, ale Boží. To jsou hodnoty, které tvarují a mění svět kolem nás. Svět kolem nás nese rukopis náš i našich blízkých, jestli si to uvědomujeme, nebo nikoli.

Bůh však vidí i naše oběti i oběti našich blízkých zesnulých – to všechno co jsme my i oni ze sebe museli obětovat, abychom všichni mohli být hrdiny Božími a přinést do světa cosi výjimečného Božího. Bůh to vidí a slíbil, že nikdy nezapomene: „*Kdyby tě i všichni opustili, já na tebe nezapomenu. Vždyť jsem si tě vyryl do svých dlaní. Můj jsi ty.*“ Takto to slíbil dobrý Otec Bůh Izraeli před mnoha lety. Naši zesnulí jsou s Bohem ve svazku života. Když jednou na jejich hroby nebude mít kdo položit věnec ani svíčku, Bůh to bude činit i nadále svojí vlastní rukou. Nezapomene na to, že hrdinové víry, lásky a naděje jsou věčně s Ním ve svazku života.

Chodíme v těchto časech ke hrobům v tichu, a je toho tolik co bychom ještě rádi řekli našim zesnulým. I Židé kdysi dávno měli pěkný zvyk: pod oblázky se původně dávali dopisy mrtvým, které se oblázkem zatížili. Tak lidé psali, vyjadřovali svoji lásku, svoje obavy, avšak i svoji víru na jednoduchých lístečcích zatížených oblázky.

Když budeme dnes i se slzou stát u hrobu našich drahých zesnulých, s jejich dušemi se ke hrobům postaví i samotný Bůh, aby na dnešní svátek oni napsali svůj dopis nám živým – přímo do našich srdcí: napsali jej perem naděje, že svazek života s Bohem po smrti je skutečný a Bůh na své hrdiny nikdy nezapomene.